

Střední odborná škola s.r.o., Školní 268, 273 24 Velvary
Tel: 315 761 299, www.sosvelvary.cz

Sociálně - správní
Studijní obor - Sociální péče
(v rámci mezinárodního programu PHARE)

MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM

Školní rok 2010 / 2011

Vypracovala: Marie Tintěrová (školní metodička prevence)
Ředitel školy: Mgr.Jiří Hampeis

Obsah:

1. Úvod
2. Charakteristika školy
3. Analýza současného stavu výskytu rizikového chování na škole
4. Garant programu a spolupracovníci
5. Spolupráce s odborníky a dalšími organizacemi
6. Propagace programu
7. Finanční zabezpečení
8. Principy a cíle preventivního programu
Rozdělení a vymezení jednotlivých pojmů
9. Formy a prostředky - zaměření školy z hlediska prevence
10. Základní kompetence
11. Konkrétní aktivity podporující primární prevenci
12. Krizový plán
13. Harmonogram prevence během školního roku 2009 / 2010 a celoroční plán školy
14. Evidence a efektivita programu
15. Vyhodnocení minimálního programu
16. Seznam základních zákonů, metodických pokynů, strategií a vyhlášek v oblasti prevence
17. Seznam odborné literatury, videokazet, DVD vztahující se k dané problematice

1. Úvod

Filosofií naší školy je vytvořit nestresující prostředí školy pro učitele a hlavně pro studenty s důrazem na individualitu žáka. Proto naše škola vytváří tento program jako základní nástroj prevence. Jedná se o komplexní systémový prvek v realizaci preventivních aktivit. Program je na konci školního roku vyhodnocován, sleduje se účinnost a efektivita jednotlivých aktivit. Pro školu je závazný a podléhá kontrole České školní inspekci.

Nárůst rizikového chování včetně kontaktů lidí s drogou je vysoce nebezpečná skutečnost současného světa. Je nebezpečná vždy, podstatně více však u dětí a mládeže. Proto je důležité uskutečňovat primární prevenci na škole, poskytnout žákům co nejvíce informací o rizikovém chování a drogové problematice, naslouchat jejich problémům a otevřeně s nimi hovořit a to i na neformální úrovni.

Samozřejmě nechceme přejímat zodpovědnost za výchovu, pouze chceme pomoci rodičům v rozvoji jejich dítěte, jeho vzděláním a socializací.

Za problémy v oblasti primární prevence u mládeže naší školy jsou považovány:

- Prevence pouze ve škole, absence prevence v rodinách
- Nedostatečná ochrana dětí před alkoholem a kouřením v rodině i na veřejnosti
- Malá zodpovědnost za své vlastní zdraví
- Nedostatečné pravomoci školních metodiků prevence

2. Charakteristika školy

Naše škola připravuje studenty na profesní dráhu v oboru sociální péče. Je zařazena do rejstříku škol MŠMT a provozuje vzdělávání od roku 1992 jako fyzická osoba, v roce 1997 změnila škola právní subjektivitu na právnickou osobu. Její činnost je vymezena školským zákonem č.561 / 2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání v platném znění a prováděcími předpisy.

V rámci prevence se škola zaměřuje na význam a nutnost vzdělávání, význam správně fungující rodiny, na zdravý způsob života, prevenci kouření, požití návykových látek, šikany, záškoláctví či jiných závislostí.

Tato filosofie prolíná všemi předměty i akcemi, které se na škole konají.

Personální zabezpečení chodu školy

Je zajišťováno 13 zaměstnanci.

Z toho: 10 učitelů, 2 THP, 1 provozní zaměstnanec

Počet žáků: 69

Materiální zabezpečení chodu školy

Škola sídlí v budově, která je majetkem města. Stav budovy se stále vylepšuje. V průběhu léta 2010 se zrekonstruovala učebna č.2 - nová podlaha a linoleum, opravila se boční zed'proti vlhku a nově se vymalovalo, dále se vybuodovalo nové hygienické zázemí, do učebny č.4 se nainstaloval nový dataprojektor, ve všech učebnách je nainstalován internet a umístěn počítač z důvodu elektronické třídní knihy.Nakonec se vymalovala a esteticky upravila vstupní chodba do školy. Naším cílem je moderně vybavená škola. V současné době máme k dispozici: 4 třídy, 1 počítačovou učebnu, 1 jazykovou učebnu, zahradu a dvě kanceláře.

3. Analýza současného stavu problematiky na naší škole

Největším problémem školy je kouření v prostorách školy(zahradě). V mnoha případech rodiče o tomto jevu vědí a svým dětem kouření tolerují.

Pouze v ojedinělých případech se setkáváme se záškoláctvím. Tento problém se vyskytuje u starších studentů, kde jejich hodnotový systém má vzdělání bohužel na jednom z posledních míst.

Větší projevy šikany a rasismu se nevyskytují ani zneužívání tvrdých drog jsme u našich žáků dosud nezaznamenali.

4. Garant programu a spolupracovníci prevence

Garantem programu je ředitel školy: Mgr. Jiří Hampeis

Tým primární prevence na škole:

Školní metodik prevence: Marie Tintěrová

Výchovný poradce: Mgr. Hana Hronková

Pedagogičtí pracovníci a provozní pracovníci.

Ředitel školy

Sleduje efektivitu prevence rizikového chování. Sleduje problémy v kontextu celé školy a dělá personální a organizační opatření ke zlepšení vzájemného soužití ve škole. Účastní se v případě potřeby zásadních setkání rodiny a školy.

Školní metodik prevence

Školní metodik prevence vytváří Minimální preventivní program, podílí se na jeho realizaci. Komunikuje s učiteli v oblasti primární prevence, v případě vzniklého problému dává podněty k možné nápravě. Spolupracuje s institucemi a organizacemi v oblasti primární prevence. Koordinuje předávání informací o problematice rizikového chování ve škole, dokumentuje průběh preventivní práce školy. Spolupracuje s rodiči, vede konzultace, informuje je o možnostech odborné péče a pomoci. Ve spolupráci s výchovným poradcem jedná se

sociálním odborem. Hodnotí realizaci Minimálního preventivního programu. Učitelé informují ŠMP o případech výskytu různých rizikových jevů a ten následně jevy vyhodnocuje a řeší. Konzultační hodiny každý pátek od 8:10 - 9:00, nebo kdykoliv po domluvě.

Výchovný poradce

Výchovný poradce koordinuje společně se ŠMP aktivity školy v oblasti prevence. Aktivně nabízí učitelům a žákům možnost poradit se o svých problémech. Zaměřuje se na žáky, kteří jsou ohroženi ve svém vývoji, sebepojetí, komunikaci s druhými. Komunikuje s pedagogy a sbírá podněty. Učitelé se na výchovného poradce obracejí v případě:

- výskytu agresivního chování ve třídě
- signálů o potížích žáka(osobnostní, rodinné, vztahové)
- náhlém i trvalém neúspěchu v učení
- obtížné komunikaci, konfliktu s rodiči
- porušování pravidel soužití ve škole žákem
- krádežích ve třídách

Výchovný poradce diagnostikuje situaci a navrhuje opatření.

Pedagogové

Věnují se v rámci výuky rozvoji kompetencí žáků v oblasti sociálních dovedností, učí podle principů a metod v rámci koncepce školy. Provádějí průběžnou diagnostiku žáků a třídy, na pedagogických radách vzájemně hodnotí uplynulé období, konzultují případné problémy, navrhuje opatření.

Třídní učitel je v kontaktu s rodiči žáků své třídy prostřednictvím třídních schůzek, osobních setkání a dalších možností komunikace. Pracuje se třídou jako kolektivem - diagnostikuje, řeší problémy, individuálně pracuje s jednotlivými žáky, ale i celou třídou na zdravém klima a vztazích ve třídě.

Ostatní pracovníci

Podílejí se na zdravém klima školy, dbají na dodržování školního řádu + konzultují případné problémy.

5. Spolupráce s odborníky a dalšími organizacemi

V rámci zajištění primární prevence spolupracuje naše škola s těmito odborníky a organizacemi.

- **Pedagogicko psychologická poradna Kladno**

Cyrila Boudy 2953, Kladno

- psychologické vyšetřování žáků
- semináře pro pedagogy
- cyklus seminářů pro školní metodiky prevence
- metodika zpracování MPP

- **Centrum drogové prevence a krizové pomoci**

Kročehlavská 49, Kladno

- primární prevence - besedy, semináře

- **Středisko výchovné péče**

Tomanova 1361, Slaný

- informativní a akreditované semináře

- **Odbor sociální péče**

- záškoláctví
- zanedbávání péče

- **Městská policie**

- seznámení s činností
- preventivní činnost MP
- problematika bezpečnosti a řešení přestupků

- **Člověk v tísni**

Celorepubliková působnost

- propagační činnost

- **Policie ČR Kladno**

- přednášková činnost

- **Orgán sociálně právní ochrany dětí, Kladno**

- konzultační pomoc

ŠMP se zúčastňuje odborných seminářů a školení pořádaných CDP a PPP Kladno.

STATUTÁRNÍ MĚSTO KLADNO
Centrum drogové prevence
Kročehlavská 49, Kladno

připravilo ve spolupráci s Pedagogicko-psychologickou poradnou v Kladně

SEMINÁŘE PRO ŠKOLNÍ METODIKY PREVENCE
A PEDAGOGY ZÁKLADNÍCH A STŘEDNÍCH
ŠKOL VE ŠKOLNÍM ROCE 2010/2011

TERMÍN	ČAS	MÍSTO	OBSAH SEMINÁŘE	LEKTOR
20.9.2010 pondělí	13:00- 16:00	PPP	Úvodní seminář – Kompetence školního metodika prevence Minimální preventivní program Tvorba krizových plánů	Mgr. Jana Vožechová PhDr. Věra Urbářová
Listopad 2010	13:00- 17:00 .	PPP	Práce s problémovými žáky (postupy řešení jednotlivých případů)	PhDr. Helena Vrbková
Leden 2011	13:00- 16:00	PPP	Praktické tipy pro práci se třídou	Mgr. Jana Vožechová PhDr. Věra Urbářová
Březen 2011	13:00- 17:00	PPP	Co dělat, když ... (praktické řešení rizikového chování)	Mgr. Markéta Exnerová, DiS.
Květen 2011	13:00- 16:00	PPP	Spolupráce se sociálním odborem MMK při řešení rizikového chování žáků Závěrečné otázky a odpovědi	Pracovnice OSPOD Mgr. Jana Vožechová PhDr. Věra Urbářová
15.6.2011 středa	Bude upřesněn	PPP	Stres – relaxace; jak prožít spokojený život a nezbláznit se při zátěžové profesi	prim.Dr.Lidmila Pekařová

6. Propagace programu

Sama náplň MPP propaguje práci našich žáků a pedagogů ve městě, protože je v mnohém zaměřena na účast ve veřejných akcích a akcích ZŠ Velvary, muzea a také na pořádání akcí naší školy i pro děti jiných škol, dětských domovů, domovů důchodců.

Informace pro žáky - stálá nástěnka prevence v horním patře školy (vedle učebny II. ročníku), letáky na schránkách důvěry, předávání aktuálních letáků v průběhu školního roku

Informace pro rodiče - informace v indexech, webové stránky, informativní letáky

Informace pracovníkům školy - na poradách školy, stálá nástěnka ve sborovně školy

Informace pro veřejnost - webové stránky, burza vzdělávání na Kladně, příležitostná propagace v regionálním tisku

7. Finanční zabezpečení

Pro účel plnění MPP nejsou z rozpočtu školy vyčleněny speciální prostředky.

Veškeré akce jsou financovány těmito způsoby:

- rozpočet školy
- spoluúčast rodičů

8. Principy a cíle preventivního programu

Základním principem strategie prevence rizikového chování u mládeže na naší škole je výchova ke zdravému životnímu stylu, k osvojení pozitivního sociálního chování a zachování integrity osobnosti s cílem zabránit výskytu rizikového chování v daných oblastech, nebo co nejvíce omezit škody způsobené jejich výskytem mezi žáky.

Povedlo se nám zakomponovat MPP do osnov vyučovaných předmětů na naší škole(Občanská nauka, Sociální péče, Zdravotní nauka, Psychologie, Osobnostní výchova..).

Jedná se především o předcházení následujícím rizikovým jevům v chování žáků:

- šikana, agresivní chování, rasismus, xenofobie, vandalismus
- užívání návykových látek (tabák, alkohol, omamné a psychotropní látky- dále jen „OPL“) a onemocnění HIV / AIDS a dalšími infekčními nemocemi souvisejícími s užíváním návykových látek
- virtuální drogy a gambling
- nezdravý životní styl
- záškoláctví

Dále se snažíme o rozpoznání a zajištění včasné intervence zejména v případech:

- ohrožování mravní výchovy mládeže
- domácího násilí
- týrání a zneužívání mládeže
- poruch příjmu potravy

Základními cíli strategie primární prevence rizikového chování na období školního roku 2009 / 2010 jsou:

a) dlouhodobé

- **Výchova ke zdravému životnímu stylu**

- Funkční informační systém, funkční systém vzdělávání metodiků, financování projektů primární prevence

b) střednědobé

- Zapojování rodin studentů do života školy
- Vytváření a distribuce metodických materiálů
- Proškolení školního metodika v rámci specializačního studia
- Finanční zabezpečení funkce školního metodika prevence (snížená přímá míra vyučovací povinnosti)

c) krátkodobé

- Na začátku školního roku jsem se představila všem žákům ve třídách, seznámila je, kde je schránka důvěry a oznámila jim své konzultační hodiny
- Finanční podpora aktivit minimálního preventivního programu
- Zmapování potřeb v oblasti aktivit MPP
- Demokratické řízení, efektivní pravidla vzájemného soužití (Stanovení třídních pravidel - práce třídních učitelů)
 - učení se respektování lidských práv, individuálních potřeb a odlišností jednotlivců
 - zapojení žáků do spoluvytváření pravidel vzájemného soužití
 - vedení žáka k osobní zodpovědnosti k právům a povinnostem
- Vytváření atmosféry vzájemnosti, důvěry, respektu a bezpečí
- Spolupráce
 - celé školy, všech žáků, učitelů - důvěra ve vztahu žák-žák, učitel-žák
 - otevřená komunikace mezi školou a rodiči - otevřenost a důvěra ve vztahu učitel(škola) -rodič
 - spolupráce učitelů s dalšími institucemi(odborná pracoviště, organizace působící v oblasti primární prevence)
- Omezit stávající nežádoucí jevy vyskytující se na naší škole (kouření, záškoláctví..)
- Rozvoj kompetencí žáků:
 - sociálních dovedností(navazování zdravých vztahů s ostatními, umění týmové práce, konstruktivní řešení konfliktu, otevřená komunikace)
 - pozitivní vnímání sebe sama

- rozvoj osobnostních kvalit, které podporují zdravý rozvoj osobnosti (sebevědomí, altruismus, empatie, asertivita, vůle)
- Přístup k informacím a práce s informacemi
- umění používat různé informační zdroje, kriticky zhodnotit, porovnat informace, vytváření vlastního názoru, životního postoje - poznání základních lidských potřeb (fyzických, psychických, emočních)

Rozdělení a vymezení jednotlivých pojmů

A) nespecifická primární prevence

Veškeré aktivity podporují zdravý životní styl a osvojování pozitivního sociálního chování prostřednictvím smysluplného využívání a organizace volného času, například zájmové, sportovní a volnočasové aktivity a jiné programy, které vedou k dodržování určitých společenských pravidel, zdravého rozvoje osobnosti, k odpovědnosti za sebe a své jednání.

B) specifická primární prevence

Aktivity a programy, které jsou zaměřeny specificky na předcházení a omezování výskytu jednotlivých forem rizikového chování. **Jedná se o:**

- a) **všeobecnou prevenci** - zaměřena na širší populaci, aniž by byl dříve zjišťován rozsah problému nebo rizika
- b) **selektivní** - zaměřena na žáky, u nichž lze předpokládat zvýšenou hrozbu rizikového chování
- c) **indikovanou** - zaměřena na jednotlivce a skupiny, u nichž byl zaznamenán výskyt rizikových faktorů v oblasti chování, problematických vztahů v rodině, ve škole nebo s vrstevníky

C) efektivní primární prevence

Kontinuální a komplexní programy, interaktivní programy, především programy pomáhající čelit žákům sociálnímu tlaku, zaměřené na zkvalitnění komunikace, nenásilné zvládnutí

konfliktů, odmítání návykových látek, zvyšování zdravého sebevědomí, zvládání úzkosti a stresu apd.

9. Formy a prostředky - zaměření školy z hlediska prevence nežádoucích jevů

Vztah učitel - žák

Budujeme vzájemnou důvěru mezi učitelem a žákem. Žák ví, že se může na učitele obrátit a bude respektován jeho názor, jeho potřeby. Učitel se zajímá o žáka, podněcuje dialog. Učitel získává důvěru žáka i prostřednictvím budování vztahu s rodinou, sociálním prostředím žáka. Při řešení problémů je učitel otevřen komunikaci s žákem, s rodičem, širší rodinou, ostatními pedagogy, výchovným poradcem, atd. Na základě dosažení dohody o společných cílech a postupech **dochází k celkové a jednotné podpoře žáka.**

Skupinová práce

Žáci velkou část vyučování spolupracují, ve dvojicích, ve skupinách, ve skupinách napříč třídami. Učitel věnuje pozornost spolupráci ve skupinách, podporuje naslouchání, zapojení všech členů skupiny, reflektuje s žáky skupinovou práci a podporuje tak rozvoj kompetencí **týmové práce, řešení konfliktu** (učitel podporuje odpovědnost žáka za řešení konfliktu). Žáci se učí vést diskusi, vyjadřovat své názory, naslouchat druhým a vhodným způsobem reagovat na kritiku. Jednou z možností je například vedení komunitního kruhu, ve kterém má každý právo diskutovat na základě pravidel diskuse, **sdílet** své pocity, obavy, radosti, zážitky, podněty k životu třídy, klást otázky.

Projektové vyučování a celoškolní projekty

V rámci projektů se žáci mohou blíže seznámit s děním kolem sebe a aktuálními tématy. Umožňuje intenzivní spolupráci tříd v rámci ročníku. Celoškolní projekt navíc podporuje spolupráci žáků napříč třídami a napříč ročníky. Žáci se navzájem poznávají a dokáží spolupracovat starší s mladšími. Je to podstatný prvek prevence šikany starších žáků vůči mladším.

Komunikace s rodiči, zákonnými zástupci

Učitelé nabízejí všem rodičům možnost individuální konzultace a vyzývají rodiče, aby tuto možnost využívali. Rodiče mají možnost navštívit i výuku, často se zapojují do výuky v rámci svých možností a poznávají tak prostředí školy a lépe tak chápou potřeby svých dětí ve škole.

Individualizované hodnocení, slovní hodnocení, sebehodnocení, zpětná vazba skupiny

Žáci dostávají komplexní zpětnou vazbu od učitele. Jsou informováni o svém pokroku i nedostacích. Je oceňováno úsilí žáka a míra jeho pokroku bez srovnávání s výkonem ostatních. Je podporován jeho individuální talent a zájem. Diferenciace výuky může probíhat prostřednictvím práce ve skupinách podle zaměření žáka. Pomáháme žákovi vybudovat si důvěru v sebe, ve vlastní síly, pozitivní vztah k okolnímu světu. Žáci se učí přijímat hodnocení také od svých spolužáků.

Pedagogická diagnostika

Učitel věnuje pozornost žákům, registruje signály o možném problému žáka a hledá příčiny a vhodné formy nápravy. Pokud je třeba, spolupracuje s rodiči a výchovným poradcem, školním metodikem prevence. Případně je využíváno dalších odborných institucí (PPP, SVP, CDP, SPC aj.).

Řešení přestupků

Porušování školního řádu, týkající se držení, distribuce a užívání návykových látek v prostorách školy, je klasifikováno jako hrubý přestupek a jsou vyvozeny patřičné sankce. Jsou sledovány i další jevy - šikana, vandalismus, brutalita, rasismus atd. Při jejich zjištění jsou navržena cílená opatření. V případě, kdy selže prevence ve škole, bude přistoupeno k následujícím opatřením:

- 1) individuální pohovor se žákem
- 2) jednání s rodiči

- 3) doporučení kontaktu s odborníky
- 4) v případě nezájmu rodičů uvědomění sociálního odboru, oddělení péče o dítě
- 5) v případě dealerství oznámení Policii ČR

Zveřejnění informací

Informace budou zveřejňovány na nástěnce školního metodika prevence. Informace obsahují důležitá telefonní čísla a adresy(linky důvěry) a další informace, které se vztahují k tématům zařazeným do MPP, zásady první pomoci při výskytu šikany. Na výběru témat umístěných na nástěnku se mohou žáci sami podílet právě svými dotazy vhažovanými do schránky důvěry.

Dalším informačním zdrojem pro žáky a hlavně vyučující je knihovna a videotéka ve sborovně školy. Během školního roku bychom ji rádi doplnili o několik aktuálních titulů.

Program bude zveřejňován na školních webových stránkách, k dispozici bude všem pracovníkům školy ve sborovně.

10. Základní kompetence

Základními kompetencemi prevence v rámci podpory zdraví a zdravého životního stylu jsou:

- **zvyšování sociální kompetence** - rozvíjení sociálních dovedností, které napomáhají efektivní orientaci v sociálních vztazích, odpovědnosti za chování a uvědomění si důsledků jednání
- **posilování komunikačních dovedností** - zvyšování schopnosti řešit problémy, konflikty, adekvátní reakce na stres, neúspěch, kritiku
- **vytváření pozitivního sociálního klimatu** - pocit důvěry, bez nadměrného tlaku na výkon, zařazení do skupiny, práce ve skupině vrstevníků, vytvoření atmosféry pohody a klidu, bez strachu a nejistoty

- **formování postojů ke společensky akceptovaným hodnotám** - pěstování právního vědomí, mravních a morálních hodnot, humanistické postoje apd.

Znalostní kompetence žáků

I. ročník

- mají právní povědomí v oblasti rizikových jevů
- dokáží pojmenovat zdravotní rizika spojená s návykovými látkami
- znají způsoby odmítání návykových látek
- dokáží komunikovat se specializovanými službami (linky důvěry, krizová centra)
- umí pojmenovat základní mezilidské vztahy

II. ročník

- umí rozpoznat projevy lidské nesnášenlivosti
- odmítají projevy brutality a násilí zprostředkované médii a umí o nich diskutovat
- mají povědomí o zdraví jako základní lidské hodnotě
- ví na koho se obrátit v případě, že někdo ohrožuje nebo poškozuje jeho práva
- ví, že zneužívání dítěte je trestné
- bezpečně zvládají účelné modely chování v krizových situacích (šikanování, týrání, sexuální zneužívání) a správně se rozhodují v situacích vlastního nebo cizího ohrožení

III. ročník

- umí zhodnotit vhodné a nevhodné zdravotní návyky
- ví, co je podstatou životního stylu a snaží se o jeho realizaci
- umí diskutovat o rizicích zneužívání drog, orientují se v trestně právní problematice návykových látek
- ví, kde hledat odbornou pomoc, v případě potřeby ji dovedou využít
- znají význam harmonických mezilidských vztahů
- znají zákony omezující kouření, požívání alkoholu, užívání a šíření drog

IV .ročník

- respektují odlišné názory či zájmy lidí a odlišné způsoby jejich chování a myšlení, jsou tolerantní k menšinám
- znají vhodné způsoby řešení neshod se spolužáky, spory řeší nenásilným způsobem
- znají vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích
- umí spolupracovat ve skupině a přebírat zodpovědnost za společné úkoly
- znají činnost důležitých orgánů právní ochrany občanů
- uvědomují si podstatu protiprávního jednání a právní zodpovědnost za případné protiprávní činy

Preventivní témata jsou nejčastěji frekventována v následujících předmětech:

Občanská nauka
Psychologie
Sociální péče
Osobnostní výchova
Právo
Český jazyk
Zdravotní nauka
Dějepis
Základy přírodních věd
Hudební výchova
Výtvarná výchova
Sociální politika
Korespondence
Rodinná výchova

11. Konkrétní aktivity podporující primární prevenci

Aktivity pořádané pro žáky, které podporují dobré vztahy, umožňují seberealizaci a učení se v reálných situacích.

- výchova k zodpovědnosti za zdraví své i ostatních - pobyty ve zdravotně příznivém prostředí
- organizování akcí směřujících k oživení klimatu ve škole a zábavnou formou zpříjemnění školního prostředí - tématické dny, sportovní akce, víkendové výjezdy
- zvyšování příznivého klimatu ve třídních kolektivech formou organizování výletů, exkurzí, dnů vzájemného porozumění, spaní ve škole...
- kulturní programy - kina, divadla, atd
- akce zaměřené na zvyšování právního povědomí - besedy s Policií ČR a Městskou policií
- věnovat i nadále zvýšenou pozornost prevenci kouření
- dovednost volby správné životosprávy - poruchy příjmu potravy(mentální anorexie a bulimie)
- přednášky a besedy věnované sexuální výchově a prevenci AIDS
- nabídka kroužků - florbal, dáreček
- žákovský neoficiální Web - dává prostor pro tvořivost žáků.
Zvyšuje zájem o povědomí žáků o dění ve škole.
- školní parlament - rozvíjí zodpovědnost žáků za širší společenství a vzájemné soužití. Je prostorem pro zapojení do organizace školy, spolupráci napříč ročníky. Pravidelná setkání umožňují kontinuální práci a prevenci problémů ve třídách. Jde o princip „peer“ programů, kde členové vrstevnické skupiny pomáhají v této skupině, přinášejí informace, návrhy řešení, podporu při řešení konfliktu atd.
- enviromentální výchova - zapojení se do projektů, tématické dny..
- přednášky, besedy věnované prevenci rizikového chování

12. Krizový plán řešení přestupků na naší škole

1) kouření - odebereme tabákový výrobek

- domluva
- spolupráce s rodiči
- v závažných případech vyrozumí škola orgán - sociálně právní ochrany

2) alkohol - žákovi alkohol odebrat

- podle závažnosti (rodiče nebo lékařská služba první pomoci)
- ihned vyrozumíme zákonného zástupce
- pokud není dostupný - orgán sociálně právní ochrany dítěte
- v případě podezření - provést orientační test na přítomnost alkoholu(pokud má podepsaný souhlas od rodičů)

3) zneužívání ilegálních návykových látek

- zabránit další konzumaci, návykovou látku odebrat
- v případě podezření na intoxikaci žáka provést orientační test na přítomnost OPL(zkouška ze slin), ale pouze na základě písemného souhlasu zákonného zástupce
- diskrétní šetření, pohovor s dítětem
- v případě potvrzení podezření - kontakt s rodiči
- současně splní oznamovací povinnost k orgánu právní ochrany dítěte
- v akutním případě oznámení rodičům a zdravotnickému zařízení, OPD
- v případě dealerství - oznámení věci Policii ČR

4) krádeže - o události pořídít záznam

- věc předat orgánům činným v trestním řízení(sami nahlásit Policii ČR nebo poučit žáka, na tuto možnost)

5) záškoláctví - domluva

- pohovor rodičů s třídním učitelem
- pohovor rodičů s ředitelem školy
- oznámení městskému úřadu OPD a policií ČR

6) šikana - diskrétní šetření

- spolupráce s rodiči
- spolupráce se sociálním odborem a Policií ČR

13. Harmonogram prevence během školního roku 2010 / 2011 a celoroční plán

Harmonogram je v průběhu školního roku doplňován a upravován.

ZÁŘÍ 2009

- seznámení pedagogů s Minimálním preventivním programem pro školní rok 2010/2011 a informace ŠMP ústně předány všem studentům
- charitativní akce Světluška

ŘÍJEN 2009

- seznamovací výlet 1.ročníku
- raní setkání pro problematické studenty
- imatrikulace 1.ročníku v muzeu ve Velvarech
- veletrh celoživotního vzdělávání Kladno
- beseda sociální pracovnice

LISTOPAD 2009

- soutěž se Schránkou důvěry Můj PŘÍTEL - nakreslit přítele, nebo napsat charakteristiku, proč je právě on náš přítel, čeho si na něm vážíme, ukončení do 11.prosince
- raní setkání pro studenty
- exkurze Speciální MŠ Slaný
- třídní schůzky
- projektové dny

PROSINEC 2009

- raní setkání pro studenty
- Mikuláš pro MŠ a Domov seniorů ve Velvarech 1. a 2. ročníku
- schránka důvěry - napsat přání kamarádovi
- den otevřených dveří
- kino ve Slaném, pro všechny studenty
- rozsvícení vánočního stromku
- vánoční dopoledne s rozdáváním přání, dárků a zaspíváním koled v oštele ve Velvarech

LEDEN 2010

- přednáška Policie ČR
- ranní setkání pro studenty

ÚNOR 2010

- Já a třídní klima - jak se ve třídě cítíš, co ti vadí a co se ti líbí: napiš, nakresli do Schránky důvěry, ukončení 15.března 2011
- ranní setkání pro studenty
- přednáška z odboru sociální správy
- exkurze věznice
- maturitní ples

BŘEZEN 2010

- ranní setkání pro studenty
- filmové představení
- exkurze Linet a MŠ Linet 3.ročník

DUBEN 2010

- ranní setkání se studenty
- den zdraví OHES Kladno
- den Země- slet čarodějnic, kamínkový den
- spaní ve škole

KVĚTEN 2010

- ranní setkání se studenty
- Můj názor na školu - napsání postřehů, připomínek - do Schránky důvěry, co se žákům na naší škole líbí, nelíbí, co by změnili do 30.5.
- sportovní den
- exkurze Diagnostický ústav ve Slaném 2. ročník
- týden sociální péče 3.ročník

ČERVEN 2010

- ranní setkání se studenty
- školní výlet
- divadelní představení
- setkání s rodiči -táborák
- ekologický projekt, Třídění odpadků, projekt Mgr.J. Hampeise a studentů 2.ročníku
- Programová nabídka pedagogů

14.Evidence a efektivita programu

Evidence prevence - školní metodik prevence vede evidenci o průběhu minimálního preventivního programu, dále o výskytu a řešení nežádoucích jevů. Tato evidence je uložena v uzamčené schránce školního metodika prevence. S výsledky se dále pracuje, je s nimi seznamováno vedení školy a ostatní pedagogové.

Efektivita prevence - ke zjištění efektivity a aktuálního stavu sociálně negativních jevů ve škole jsou užívány dotazníkové metody, práce třídních učitelů, schránka důvěry, připomínky dětí. Zjišťování je průběžně ve školním roce.

15.Vyhodnocení minimálního programu

Vyhodnocení celého programu bude provedeno v červnu roku 2010. O programu však školní metodik prevence povede průběžné záznamy, s jejichž výsledky bude pravidelně seznamovat vedení školy, ostatní pedagogické pracovníky a rodiče žáků.

Vyhodnocení se týká věcné podstaty realizace jednotlivých akcí a aktivit, dává přehled o počtech účastníků, finančních nákladech, schopnosti realizovat jednotlivé programy.

16. Seznam metodických pokynů, strategií a vyhlášek v oblasti prevence

- Č.j. 20 006/2007 - 51
Metodický pokyn k primární prevenci sociálně patologických jevů u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních ze dne 16.10.2007
- Č.j. 24 246/2008 - 6
Metodický pokyn ministra školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikanování mezi žáky škol a školských zařízení
- Č.j. 14 423/99 - 22
Metodický pokyn Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy k výchově proti projevům rasismu, xenofobie a intolerance ze dne 23.3.1999
- Č.j. 10 194/2002 - 14
Metodický pokyn k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví ze dne 11.3.2002
- Strategie prevence rizikových projevů chování u dětí a mládeže v působnosti resortu školství, mládeže a tělovýchovy na období 2009 - 2012
- Standardní činnost školního metodika prevence je vymezena právním předpisem příloha č.7 vyhlášky 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských zařízeních

17. Seznam odborné literatury vztahující se k dané problematice

- M. Kolář: Bolest šikanování
J. Presl: Drogová závislost
K. Nešpor: Návykové látky - romantické období končí
S. Hermochová: Skupinová dynamika ve školní třídě
Mládež, společnost a stát - Institut dětí a mládeže
Alkohol, drogy a vaše dítě - MŠMT ČR

Videokazety k dané problematice

- Matka a dítě AV CENTRUM BRNO
Řekni drogám NE VZP
Koktavé dítě Artemis
Migrace a integrace v šesti pohledech EKS
Ze školní videotéky - kouření není moderní
- vzlety a pády
- životní styl
Školáci versus drogy Centrum českého videa
Etiketa - encyklopedie společenského chování

DVD

- Drogy a infekční choroby
Sex od A až po Z

Přílohy

- Metodický pokyn při výskytu šikany ve škole
Metodický pokyn při výskytu drogy, alkoholu ve škole
Seznam zařízení zabývajících se prevencí a jejich adresář

Metodický pokyn při výskytu alkoholu či jiné omamné látky ve škole:

a) dítě pod vlivem alkoholu nebo jiné látky

Jak jednat s lidmi, kteří jsou pod vlivem alkoholu nebo drog

Návykové látky, zejména pervitin a halucinogeny (trippy), zvyšují riziko agresivního jednání. Je třeba zachovávat následující pravidla:

- logické argumenty a slovní obsah nemívají u intoxikovaných valný význam, při otravě návykovými látkami a alkoholem nelze příliš spoléhat na komunikaci s poškozeným
- intoxikovaní zejména drogami často prudce reagují na neverbální komunikaci; je vhodné pokud možno vyhnout se prudkým pohybům, mluvit klidně, tišeji, pomaleji a v hlubší hlasové poloze
- přivolat lékařskou pomoc (odklad přivolání lékařské pomoci může člověka vážně ohrozit na zdraví nebo životě; důvodem k okamžitému odbornému zákroku je i pouhé podezření z otravy), vyrozumět vedení školy, zákonné zástupce
- vyrozumět (ohlásit) skutečnost Policii ČR (ohlašovací povinnost daná zákonem)

a. První pomoc – než přijde lékař

- Při vědomí

- 1) Zajistit dostatek čerstvého vzduchu (zejména došlo-li k otravě při vdechování škodlivých látek)
- 2) Nepodávat alkohol, černou kávu ani mléko
- 3) Opatřit informace o látce nebo přímo látku (je-li to možné), která byla požitá
- 4) Informace (látku) předat přivolanému lékaři – usnadní následnou léčbu

Dále dělíme PP podle způsobu intoxikace

a) k otravě došlo ústy (při vědomí):

- 1) podat větší množství vody (případně s živočišným uhlím, je-li po ruce)
- 2) vyvolat zvracení (stlačením kořene jazyka)
- 3) zabránit prochladnutí
- 4) zajistit nepřetržitý dohled
- 5) ošetřit případná zranění
- 6) opatřit pokud možno informace o látce

b) k otravě došlo nitrožilní cestou nebo vdechnutím (při vědomí)

- 1) zajistit maximálně možný dostatek čerstvého vzduchu
 - 2) zabránit prochladnutí
 - 3) zajistit nepřetržitý dohled
 - 4) ošetřit případná zranění
 - 5) opatřit pokud možno informace o látce
- Zvracení nemá smysl vyvolávat, látka neprošla zažívacím ústrojím

- V bezvědomí

- 1) Nikdy nepodávat nic ústy!!!! Nesnažit se vyvolat zvracení!!!!
- 2) Položit postiženého položit postiženého do stabilizované polohy na bok, aby nezapadl jazyk
- 3) Sledovat dýchání – při zástavě dechu uvolnit dýchací cesty (záklonem hlavy a odstraněním zvratků nebo cizího tělesa tím, že sáhnete do úst a vyčistíte je) a zahájit dýchání z úst do úst
- 4) Zabránit prochládnutí
- 5) Zajistit nepřetržitý dohled
- 6) Ošetřit případná zranění
- 7) Opatřit informace o látce, která byla požitá a předat ji přivolanému lékaři

- Příznaky otrav

- *Alkohol* Těžších otrav je nebezpečí vdechnutí zvratků nebo zástavy dechového centra. Nepodceňujte těžší opilost a volejte lékaře.
- *Marihuana a hašiš* Časté jsou úzkostné stavy. Je třeba zajistit dohled, aby osoba pod vlivem drogy neublížila sobě nebo druhému. Lékařskou pomoc je třeba zajistit zejména proto, že po odeznění účinků drogy přetrvávají duševní problémy.
- *Halucinogeny (tripy)* Je vhodné zajistit nepřetržitý dohled více osobami, pod vlivem drogy mohou postižení jednat velmi agresivně, nesmyslně a nebezpečně. Poměrně časté jsou úzkostné stavy a pocity pronásledování (pozor na pády z oken). Lékařská pomoc je naléhavě nutná.
- *Pervitin I* zde je vhodné zajistit dohled více osobami, protože i zde je riziko nesmyslného a nebezpečného jednání. Úzkostné stavy, pocity pronásledování, někdy i halucinace.
- *Opioidy (heroin)* Předávkování je poměrně časté, dostavuje se tlumivý účinek na dýchání. Časté je bezvědomí a zástava dechu. Účinky se někdy podobají těžké opilosti.
- *Těkavé látky (ředidla, rozpouštědla, lepidla)* Intoxikovaný je masivně cítit těmito látkami, při silné otravě může rychle dojít k zástavě dechu a bezvědomí.

b) dítě mající u sebe omamnou látku nebo alkohol

Obdrží-li nebo zjistí-li pedagog podezřelou látku a je podezření, že se jedná o drogu, v přítomnosti dalšího člena pedagogického sboru uloží tuto látku do obálky. Na obálku vypíše datum, čas a místo zajištění látky. Obálku přelepí, přelep opatří razítkem školy a uschová ji do školního trezoru. Poté je bezodkladně třeba vyrozumět Policii ČR. Ta provede další úkony ke zjištění o jakou látku se jedná. Identifikaci provede vždy policie, v žádném případě pedagog a to ani chemik.

Pokud je zajištěna podezřelá látka u dítěte, které jeví známky otravy, předá se látka (stejným způsobem uložená) přivolanému lékaři. Usnadní to další léčbu, protože u řady látek jsou známy účinné protijedy. Další postup týkající se identifikace látky zajistí ošetřující lékař ve spolupráci s Policií ČR.

Metodický pokyn při výskytu šikany ve škole:

Dochází-li k šikanování dětí v průběhu vyučování, nese plnou odpovědnost za vzniklou újmu školské zařízení. V případě právní subjektivity nese odpovědnost škola, v případě opačném zřizovatel školy. Odpovědnost ředitele školy a zároveň pedagoga tím samozřejmě není vyloučena, mohou být postíženi pracovněprávně.

Na školském zařízení může rodič nebo zákonný zástupce šikanovaného dítěte požadovat náhradu škody jak na věcech (roztrhané, zničené, ztracené oděvy, školní pomůcky apod.), tak i na zdraví (újma fyzická či psychická).

Odpovědnost rodičů může být stanovena v souladu s trestním zákonem, který stanoví odpovědnost rodičů, kteří zanedbávají výchovu dětí. Podle trestného činu ohrožování mravní výchovy lze postihnout rodiče, jejichž děti se dopouštějí protispolečenských a asociálních jednání.

Odpovědnost pachatelů šikany je dána věkem. Dítě mladší 15 let nemůže být trestně postiženo. To neznamená, že nezletilec se nemůže dopustit jednání, které nebýt toho, že nedosáhl potřebného věku, by bylo trestně postižitelné a splňovalo znaky trestného činu.

Nelze tedy využít sankce ve smyslu trestního ani přestupkového práva. Ale i umístění dítěte v ústavu může být dostatečnou hrozbou a sankcí za asociální jednání. Je proto na školských zařízeních, aby pečlivě sledovala chování dětí, za které nesou i právní odpovědnost, a v případě, že se nezletilec dopouští takto negativního chování vyvodila důsledky – pohovory s rodiči, zajištění účasti odborného pedagogicko-psychologického pracovníka, spolupráce s institucemi obce a okresu zajišťujícími sociálně-právní ochranu dítěte event. podání návrhu na stanovení dohledu nad chováním dítěte, umístění dítěte v ústavu. Vždy je nutné uvědomit Policii ČR.

Principy jednání s rodiči:

V případě výskytu sociálně patologických jevů ve škole nebo školském zařízení je třeba eliminovat to, aby oznámení rodičů škole o výskytu těchto problémů, mělo někdy i velmi nepříznivý dopad pro rodinu. To souvisí především s doposud častou nepřipraveností pedagogů na odborné řešení těchto problémů.

Je velmi neodpovědné a nebezpečné pokud škola při řešení těchto záležitostí nedostatečně spolupracuje s rodiči, někdy i z falešné potřeby nepoškodit kredit školského zařízení. Problémy spojené s drogami, násilím, šikanou a dalšími asociálními jevy je třeba řešit ve vzájemné spolupráci s rodiči, nejlépe podle předem dohodnutých postupů.

Vždy je vhodné, když se řešení každého jednoho konkrétního problému, účastní ze strany školy více pracovníků. I v případě opakovaného nezájmu rodičů o řešení problému po oznámení školy, je vhodné sepsat o tomto protokol, podepsaný dvěma školskými pracovníky.

V žádném případě nelze nechat děti, aby řešily problém sami mezi sebou, což je někdy považováno ze dobré řešení v případě šikanování. Pokud vznikne ve skupině šikana, je tato skupina natolik nemocná, že není schopna náhledu a nalezení řešení. Falešná solidarita, snaha nebýt „bonzák“, strach a mnoho jiných faktorů ze strany dětí brání často tomu, aby šikana byla odhalena rodiči nebo učiteli odhalena. Je třeba na šikanu myslet a sledovat jak komunitu dětí, tak možné přímé i nepřímé známky šikany.

Šikana je velmi náročný problém k řešení. Pokud škola nemá odborné zkušenosti s jejím řešením, je třeba okamžitě vyhledat odborníka, který by s třídním učitelem spolupracoval. Vždy je nutné do programu řešení šikany zapojit rodiče nebo je alespoň informovat o průběhu nápravy. Neodborný zásah v problematice šikany může být velkým zlem, může ještě více poškodit oběť nebo posílit a zhoršit šikanování.

Odhalení šikany bývá někdy velmi obtížné i pro zkušeného pedagoga. Nejzávažnější negativní roli při jejím zjišťování hraje strach, a to nejen strach obětí, ale i pachatelů a dalších účastníků. Strach vytváří obvykle prostředí „solidarity“ agresorů i postižených.

Postup při vyšetřování šikany:

- 1) Rozhovor s těmi, kteří na šikanování upozornili a s obětmi
- 2) Nalezení vhodných svědků
- 3) Individuální, případně konfrontační rozhovory se svědky (nikoli však konfrontace obětí a agresorů)
- 4) Zajištění ochrany obětem
- 5) Rozhovor s agresory, případně konfrontace mezi nimi

Při výbuchu brutálního skupinového násilí (tzv.školní lynčování) je nutný následující OKAMŽITÝ postup -:

- 1) Překonání šoku pedagoga a bezprostřední záchrana oběti
- 2) Domluva pedagogů na spolupráci a postupu vyšetřování
- 3) Zabránění domluvě agresorů na křivé výpovědi
- 4) Pokračující pomoc a podpora oběti
- 5) Nahlášení policii
- 6) Vlastní vyšetřování (viz výše)

Potrestání agresorů:

Pro potrestání agresorů lze užit následující běžná výchovná opatření:

- Napomenutí a důtka třídního učitele, důtka ředitele, podmíněné vyloučení a vyloučení ze studia na střední škole.
- Snížení známky z chování.
- Převedení do jiné třídy, pracovní či výchovné skupiny.
- Doporučení rodičům obětí i agresorů návštěvy v ambulantním oddělení střediska výchovné péče pro děti a mládež (dále SVP) nebo v nestátních organizacích majících obdobnou náplň činnosti jako SVP.

V mimořádných případech se užijí další opatření:

- Doporučení rodičům na dobrovolné umístění dítěte do pobytového oddělení SVP, případně doporučení realizovat dobrovolný diagnostický pobyt žáka v místě příslušném diagnostickém ústavu.
- Podání návrhu orgánu sociálně právní ochrany dítěte k zahájení řízení o nařízení předběžného opatření či ústavní výchovy s následným umístěním v diagnostickém ústavu.
- Vyrozumění policejního orgánu, došlo-li k závažnějšímu případu šikanování.

Školské zařízení řeší tuto problematiku na základě opatření ve výchově, systému hodnocení svěřence zařízení popř. programu rozvoje osobnosti dítěte.

Oběti šikanování se doporučuje nabídnout psychoterapeutickou péči PPP nebo jiného poradenského pracoviště.

Spolupráce školy s rodiči žáků

Při podezření na šikanování žáka je nezbytná spolupráce vedení školy nebo školského zařízení, výchovného poradce a dalších pedagogických pracovníků jak s rodinou oběti, tak i s rodinou agresora. Nelze však předpokládat, že rodiče budou vždy hodnotit situaci objektivně, proto se doporučuje upozornit je na to, aby si všímali možných příznaků šikany a nabídnout jim pomoc. Při jednání s rodiči dbají pedagogičtí pracovníci na taktní přístup a zejména na zachování důvěrnosti informací. Pokud se rodiče setkají s příznaky šikanování

(viz příloha č. 1), měli by se poradit s třídním učitelem, školním metodikem prevence, ředitelem školy, popř. psychologem, etopedem nebo jiným specialistou.

Spolupráce školy se specializovanými a ostatními institucemi

Při předcházení případům šikany a při jejich řešení je důležitá spolupráce vedení školy nebo školského zařízení, výchovného poradce nebo zástupce školy s dalšími institucemi a orgány, a to zejména ve zdravotnictví s pediatry, odbornými lékaři, psychiatrickou péčí, v oblasti soudnictví se soudci, obhájci a žalobci (také využívání alternativních trestů), v oblasti sociální péče s oddělením péče o rodinu a děti, s oddělením sociální prevence (možnost vstupovat do každého šetření, jednat s dalšími zainteresovanými stranami, s rodinou).

Při podezření, že šikanování naplnilo skutkovou podstatu přestupku nebo trestného činu, je ředitel školy nebo školského zařízení povinen oznámit tuto skutečnost Policii ČR.

Školy a školská zařízení jsou povinny bez zbytečného odkladu oznámit orgánu sociálně právní ochrany skutečnosti, které ohrožují žáka (svěřence), nebo že žák (svěřenec) spáchal trestný čin, popř. opakovaně páchá přestupky.

Adresář organizací

Centrum drogové prevence a krizové pomoci

Kročehlavská 49, 272 01, Kladno - Kročehlav

Tel.: 312 682 177

Kont.osoba: PaedDr. Věra Urbářová (vedoucí centra)

E-mail: vera.urbarova@cdpkp.cz

Pedagogicko - psychologická poradna Středočeského kraje, pracoviště Kladno

C.Boudy 2953, 272 01 Kladno-Sítná

Tel.: 312 661 044

Kont.osoba: Mgr.Martin Jelínek (okresní metodik preventivních aktivit)

E-mail: martin,jelinek@pppkladno.cz

DDŠ

Dětský domov se školou, Tomanova 1361, 274 01 Slaný

Tel.: 314 527 054

Kont.osoba: PhDr.Nosilová Dagmar (ředitelka)

Email: detskydomov@ddsslany.cz

DÚ, DDŠ, DD, SVP, ZŠ a ŠJ Dobřichovice

Ředitel: Mgr. Jan Stárka

Dětský domov se školou, Pražská 151, Dobřichovice

Tel.: 257 710 049

Email: ddudobri@mbox.vol.cz

Kont.osoba: Mgr. Jan Stárka (ředitel)

ROSA - Středisko pomoci ohroženým dětem

Římská 2846, 272 04 Kladno - Rozdělův

Tel.: 312 267 917

E-mail: info@spod.cz

Policie ČR

Havířská 632 , 272 53 Kladno

Tel.: 974 873 111

E-amil: orkl@mvcr.cz

E-mail: krimi@mestokladno.cz

Kont.osoba Jaroslav Rosenkranc, Jiřina Forejtová

Speciálně pedagogické centrum

Pařížská 2249, Kladno - Kročehlav

Tel.: 312 686 018

Kont.osoba: Mgr. Marie Částová (speciální pedagog)

Člověk v tísni, o. p. s.

Sokolská 18, 120 00 Praha 2

Tel.: 226 200 400

E-mail: mail@clovekvtsni.cz

Kont.osoba: Šimon Pánek (ředitel)

Prev-centrum, o. s.

Meziškolská 1120/2, Praha 6

Tel.:242 498 335

Email: milancerny@prevcentrum.cz

Kont.osoba: Milan Černý